

Jaarverslag

januari 2023 - december 2023

Zorgboerderij & Kwekerij Astresia

Kwekerij Astresia

Locatienummer: 941

Kwaliteitssysteem Zorgboerderijen

Inhoudsopgave

Jaarverslag	3
Bedrijfsgegevens	3
1 Inleidende vragen voor het Jaarverslag	4
1.1 Wilt u een voorwoord aan het jaarverslag toevoegen?	4
1.2 Welke medewerkers zijn er op de zorgboerderij?	4
1.3 Waren er in het verslagjaar meldingen en/of incidenten?	4
2 Voorwoord	5
2.1 Voorwoord van de zorgboerderij	5
2.2 Zorgboerderij in beeld	5
3 Algemeen	6
3.1 Het afgelopen jaar op de zorgboerderij	6
3.2 Reflectie op het kwaliteitsproces	8
3.3 Algemene conclusies	9
4 Deelnemers en medewerkers	10
4.1 Deelnemers	10
4.2 Conclusies m.b.t. deelnemers	10
4.3 Personeel	11
4.4 Stagiairs	11
4.5 Vrijwilligers	12
4.6 Conclusies m.b.t. personeel, stagiairs en vrijwilligers	12
5 Scholing en ontwikkeling	14
5.1 Opleidingsdoelen, opleidingen, trainingen, informatie- en intervisiebijeenkomsten	14
5.2 Opleidingsdoelen komende jaren	14
5.3 Conclusies m.b.t. scholing en ontwikkeling	15
6 Terugkoppeling van deelnemers	16
6.1 Evaluatiegesprekken deelnemers	16
6.2 Conclusies uit de evaluatiegesprekken	17
6.3 Inspraakmomenten	18
6.4 Conclusies uit de inspraakmomenten	18
6.5 Tevredenheidsmeting deelnemers	19
6.6 Conclusies uit de deelnemerstevredenheidsmeting	19

7 Meldingen en incidenten	20
7.1 Ongevallen en bijna ongevallen	20
7.2 Medicatie	21
7.3 Agressie	21
7.4 Ongewenste intimiteiten	21
7.5 Strafbare handelingen	21
7.6 Klachten	21
7.7 Conclusies uit meldingen en incidenten	21
8 Acties	23
8.1 Voortgang actielijst, afgesloten acties	23
8.2 Voortgang actielijst, openstaande acties	26
8.3 Conclusies m.b.t. de actielijst	30
9 Doelstellingen	31
9.1 Doelstellingen voor de komende vijf jaar	31
9.2 Doelstellingen voor het komende jaar	31
9.3 Plan van aanpak	32
Overzicht van bijlagen	33

Jaarverslag

De certificering voor het keurmerk Kwaliteit Laat Je Zien is een continu proces. Iedere drie jaar vindt er een audit plaats op de zorgboerderij. In de tussentijd wordt elk kalenderjaar getoetst door middel van het jaarverslag. In het jaarverslag geeft de zorgboer(in) een weergave van alle ontwikkelingen op de zorgboerderij en legt hij/zij verantwoording af over het voldoen aan de eisen van het kwaliteitssysteem.

Dit jaarverslag heeft betrekking op:

Bedrijfsgegevens

Ondernemingsgegevens

Zorgboerderij & Kwekerij Astresia

Registratienummer: 941

veenuizerweg 33a, 1704 DP Heerhugowaard

Rechtsvorm Vennootschap onder firma (vof) ingeschreven bij Kamer van Koophandel onder nummer 37156106

Website: <http://www.zorgboerderijastresia.nl>

Locatiegegevens

Kwekerij Astresia

Registratienummer: 941

Veenhuizerweg 33a, 1704 DP Heerhugowaard

Aangesloten bij de Federatie Landbouw en Zorg via: Stichting Landzijde

1 Inleidende vragen voor het Jaarverslag

Door middel van onderstaande vragen wordt de inhoud, van een aantal hoofdstukken, van het jaarverslag bepaald.

1.1 Wilt u een voorwoord aan het jaarverslag toevoegen?

- Nee, Voorwoord en Zorgboerderij in beeld overslaan

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

1.2 Welke medewerkers zijn er op de zorgboerderij?

- Naast de ondernemer(s), zijn er ingehuurde medewerkers (bijv. ZZP-ers)
- Naast de ondernemer(s), zijn er vrijwilligers

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

1.3 Waren er in het verslagjaar meldingen en/of incidenten?

- Ja, van ongevallen en bijna ongevallen

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

2 Voorwoord

2.1 Voorwoord van de zorgboerderij

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

2.2 Zorgboerderij in beeld

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

3 Algemeen

3.1 Het afgelopen jaar op de zorgboerderij

Een algemene beschrijving van de activiteiten op de zorgboerderij en de belevenissen van de deelnemers, medewerkers en zorgboeren. Het verdere jaarverslag geeft weer hoe aan de kwaliteit van zorg wordt gewerkt binnen de context van het hier beschreven zorgaanbod.

Het afgelopen jaar op de zorgboerderij was weer een jaar om met een goed gevoel op terug te kijken. Er zijn nieuwe deelnemers bijgekomen die het enorm naar hun zin hebben en een hele leuke aanvulling voor de groep zijn. We hebben weer veel beleefd met elkaar, mooie momenten gedeeld, verdrietige momenten gedeeld, maar bovenal geniet iedereen op zijn of haar manier op de boerderij/kwekerij.

Nu ik dit jaarverslag aan het typen ben en de deelnemers in de kantine om me heen lopen vragen zij mij wat ik aan het doen ben. Het jaarverslag schrijven, wat is er allemaal gebeurd, wat hebben we meegemaakt? Het geeft meteen een leuke sfeer en iedereen noemt wat op, we denken met elkaar terug aan het begin van het jaar, het voorjaar, de zomer, enz. De verschillende deelnemers, de activiteiten, experimenten en nieuwe dingen. Ik neem me voor om dit volgend jaar weer in de kantine te gaan doen, het is ontzettend leuk om met elkaar zo nog een keer het jaar te evalueren en alles de revue te laten passeren.

De dieren komen allemaal even voorbij; we hebben veel kittens gehad dit jaar. In het voorjaar hadden alle drie de poezen een nestje op ongeveer hetzelfde moment; twaalf kittens, wat een feest! In het late najaar hebben we weer twee nestjes en genieten hier enorm van. Knuffelen, voeren, verzorgen, opvoeden, en vooral veel lachen om alle gekke capriolen die ze uithalen.

Ook is er de andere kant van het leven, we vinden het grote konijn dood in zijn hok op een ochtend. Het was de ouderdom, het was al een oud konijn, we begraven hem bij de anderen achter op het land en beseffen dat hij nog een mooie ouwe dag heeft gehad bij ons.

In de zomer verwelkomen we een zwerm bijen met kast. We hopen zo bij te dragen aan het vergroten van de bijenpopulatie, maar ook het beter bestuiven van de planten op het terrein.

De paarden krijgen een nieuw weiland erbij om te begrazen, althans een opnieuw vlak gemaakt en ingezaaid weiland. Er is elke dag wel een deelnemer die graag de paarden verzorgt en de stallen uitmest.

De kippenbende is een beetje uitgedund na het voorjaar, de meeste loopeenden hebben een nieuw huis gekregen elders en de gewone eenden ook. We hebben nu nog een vijftal loopeenden over, deze houden we ook graag. Ze eten de slakken en dat willen we graag zo houden met alle planten op het erf.

De kippen hebben weer twee kuikens opgevoed tot volwassen kippen en genieten met veel plezier van de overgebleven druiven, tomaten en ander lekkers.

We hebben de voliere beschikbaar gesteld om de vogels van een deelnemer op te vangen. Daarom wonen er nu ook zebra's, sierduiven, rijstvogels, kwartels en Mexicaanse roedmussen op Astresia.

De geitjes hebben het nog steeds erg naar hun zin, ze hebben nieuwe speeltoestellen gekregen in hun verblijf, hand gemaakt; oa een wipwap en ze staan graag in het weiland te grazen.

In de houtwerkplaats is er ook hard gewerkt. Zo zijn er weer volop insectenhutten gemaakt, een uilenkast voor de steenuil die vaak op de nok van de schuur zit, maar worden er ook meubels opgeknapt. Samen met de vrijwilliger worden er hekken gerepareerd, oplossingen bedacht voor onhandigheden op het terrein en wordt er een deur gemaakt voor in de kas die zelf dichtvalt. Zo hebben we minder kans op kippen in de kas die alle groentes opeten en is het makkelijker te ventileren. Aan het eind van het jaar zijn we begonnen met een mega opruiming in de houtwerkplaats, deze zal in ook nog wel even doorgaan, maar het knapt al aardig op.

In de kantine is er een nieuw kookfornuis/eiland gekomen. Van het gas af, en over naar elektrisch koken. Er wordt weer volop gebakken, gekookt en gemaakt in de keuken. Er zijn een aantal deelnemers die graag wat lekkers maken voor de lunch, een traktatie voor verjaardagen of gewoon zomaar wat. Quiches, taarten, muffins, brownies, soep, saucijzenbroodjes, broodje hamburger, noem het maar op. De gang inclusief deuren krijgen een nieuw likkie verf, net als de paardenstal.

In de kas en met de planten buiten zijn er altijd 'handen tekort'. We hebben in het seizoen weer veel groentes in de kas; tomaten, paprika's, pepers; hier hebben we trouwens heerlijke sambal van gemaakt, potten vol, volgend jaar weer! Ook stonden er weer aardbeien, bieten, wortelen, aubergine, courgette, spinazie, sla en komkommers in de kas. Bij laatstgenoemde hadden we overigens eindelijk dit jaar geen spint erin, jeej!! We denken dat het komt door de goudsbloem en de afrikaantjes die we aan de binnenranden van de kas hadden geplant. Naast dat dit natuurlijk een vrolijke toon had, hoopten we dat dit ook de vliegjes en beestjes die we niet in de kas willen hebben zou terug deinzen en dit lijkt te hebben gewerkt. Weer een succesje dus! En een vol seizoen komkommers, top!

We hebben een kruidentuintje gemaakt in een verhoogde bak, waarvan we de kruiden veel gebruiken in de baksels in de kantine. Het kwam wel wat laat op gang, volgend jaar misschien de bak nog meer uit de wind plaatsen?!

De moestuin buiten was dit jaar weer beter gelukt dan vorig jaar! We hebben voor het eerst aardappels gezet waar we super tevreden over

waren. We hadden ze uiteindelijk wat later kunnen oogsten nog, maarja, aldoende leert men... Het voornemen is dus om komend seizoen weer aardappels te poten en nu zelfs wat meer, we konden er geen genoeg van krijgen!
Over een deel van de moestuin hebben we een 'tunnel' van gaas geplaatst, om zo de groente te beschermen tegen de actieve kippen. We begrijpen inmiddels heel goed waar het spreekwoord 'er als de kippen bij zijn' vandaan komt :) Leuk voor hen, iets minder leuk voor ons als we net kleine plantjes hebben uitgeplant op ruggen en zij de ruggen inclusief plantjes weer omver graven..
Dus het plan is om volgend jaar de moestuin nog wat meer te beschermen, door middel van een hek of gaas of iets dergelijks.

In het najaar is er een windhaag geplaatst aan de achterrand van de moestuin, deze konden wij via Landzijde krijgen om het terrein te vergroenen en natuurvriendelijker te maken, naar aanleiding van de erf-scan. Het zijn verschillende struiken en allemaal bloeiers, wat veel vogels aantrekt en goed is voor de bijen.

Ook hebben we afstand-latjes gemaakt van hardhout voor het uitplanten van de groente, en een bijbehorend ophangbord. Zo kan iedereen makkelijk dingen uitplanten op de juiste afstand. Ook zijn de hoge tafels buiten genummerd met mooie hardhouten bordjes, zodat we makkelijker kunnen bijhouden welke tafels bv mest hebben gehad of waar men plantjes kan gaan verzorgen.

De gemeente heeft weer veel plantjes gekocht voor in de gemeente perken, er weten verschillende particulieren de weg naar de kwekerij te vinden en we verkopen nog steeds wat in het stalletje langs de weg. Dit maakt dat we ook afgelopen jaar weer voldoende zaai en stekwerk hadden. Ook het oppotten en schoonhouden van de plantjes blijft een grote activiteit. Snoeien, bemesten, onkruid wieden en als je daarmee klaar bent, kun je weer vanaf het begin beginnen. Gelukkig hebben we goede onkruidwieders en zit iedereen altijd graag met zijn handen in de aarde.

In de zomer zijn we voor het eerst sinds jaren twee weken dicht geweest ivm vakantie. Dit was voor iedereen eigenlijk heel erg prima, maar voor de boerderij en kwekerij zelf toch wat onhandig in het seizoen waar het meeste gebeurt. We hebben daarom nog een nieuwe ZZP'er aangetrokken die ons op invalbasis komt versterken. Zij is afgelopen maanden ingewerkt en ingeburgerd en kan zowel mij als de andere ZZP'er vervangen. We vinden het heel fijn dat zij erbij is en we de deelnemers het hele jaar door (op de week kerstvakantie na) een plek kunnen bieden.

In juni dit jaar hebben we weer een uitje gedaan met de hele groep; naar het Hoenderdaal dierenpark. Eén van de deelnemers van ons doet op het park ook één dag in de week vrijwilligerswerk en wilde ons met veel plezier rondleiden. Zo gezegd, zo gedaan. Het was prachtig weer en we hebben een mooie dag gehad. De ideeën voor het volgende uitje zijn al in grote getalen aanwezig..

In de zomer hebben we ook weer de befaamde bbq gehouden met de hele groep. Een super gezellige middag met mooi weer, een lange tafel buiten en bijna de hele groep compleet. De muziek werd verzorgd door een DJ-deelnemer en het toetje ook handgemaakt door deelnemers, net als de salades en dipjes. Er wordt altijd reikhalzend naar uitgekeken en met een goed gevoel op terug gekeken!

Net als de kerstgourmet, de vrijdag voor de kerstvakantie. We bereiden dan in de ochtend de bijgerechten voor, kijken dan met degenen die dat willen een kerstfilm in de middag en daarna met z'n allen aan tafel. Dit jaar werd voorgesteld om het volgend jaar in de foute kersttrui te doen, die uitdaging hebben we natuurlijk aangenomen!

In het najaar hebben we nog flink last gehad van wateroverlast in de glazen tuinkas. Vanwege de vele regen bleek deze helemaal te zijn ondergelopen, dus dweilen geblazen! Gelukkig bleef dit maar bij één keer, al hadden we er onze handen vol aan.

De wintermarkt van Heerhugowaard de Noord hebben we dit jaar overgeslagen. Met de drukte van het bouwen van een nieuwe schuur (geen ruimte voor de zorgboerderij, maar wel genoeg werk voor ons op de achtergrond) en alle feestdagen perikelen hebben we dit jaar een wintermarkt gehouden voor familie en verwanten. Dit bleek ook een groot succes, het was een drukbezochte markt waarin de deelnemers goed konden laten zien wat zij hier doen en we de kerstsfeer met elkaar konden delen. In de weken vooraf is er hard gewerkt aan het maken van houten kerst decoraties, we hebben houten kerstbomen met lampjes gemaakt, kerstboompjes gedraaid op de draaibank van stammetjes, kerststukjes gemaakt en de kantine kerstig versierd.

In de zomer hebben we een nieuwe vrijwilligster mogen verwelkomen. Ze komt twee dagen in de week en is een echte aanwinst!

We hebben ook twee van onze deelnemers een tijd moeten missen, zij hadden beide toevalligwijs een hersenbloeding gehad en moesten revalideren. Gelukkig herstellen zij beide redelijk goed en kunnen we weer van hen aanwezigheid genieten!!

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

3.2 Reflectie op het kwaliteitsproces

Een beschrijving van de veranderingen en ontwikkelingen op de zorgboerderij. Het kan gaan over bijvoorbeeld het zorgaanbod, een verbouwing, de financiering en de kwaliteitseisen. Hier wordt beschreven hoe er aan kwaliteit van zorg wordt gewerkt en hoe het kwaliteitssysteem wordt toegepast.

We hebben een (prive)verbouwing achter de rug van een grote schuur, niet van toepassing voor de zorgboerderij, maar dit is natuurlijk wel in het zicht geweest en veel deelnemers vonden het erg interessant om te zien hoe dit allemaal in zijn werk ging.

We hebben een nieuwe ZZP aangetrokken die op invalbasis komt werken zo nu en dan. Dit is fijn, zo kunnen we nog beter de ziekte dagen en vrije dagen opvangen en de dagbesteding continueren.

Qua zorgaanbod zijn er geen veranderingen geweest, ook geen veranderingen in de financiering of de kwaliteitseisen.

De inhoudelijke wijzigingen die ik heb aangebracht in de werkbeschrijving zijn;

- nogmaals aangevinkt dat we geen onvrijwillige zorg toepassen.
- De onderwerpen nagelopen, maar geen wijzigingen aangebracht omdat dit niet nodig is.
- Alle formulieren (nieuwe versies) die door Landzijde zijn aangepast en op intranet zijn gezet zijn gedownload en ingevoegd bij de documenten.

Er is dit jaar geen audit geweest, dit was het jaar ervoor al geweest.

Verder is het kwaliteitsproces nog steeds hetzelfde als afgelopen jaar. Ook de kwaliteit van zorg wordt nog op dezelfde manier gewaarborgd. Er zijn evaluaties, gesprekken, observaties, rapportages met deelnemers, verwanten en zorgverleners. We zijn dagelijks met de mensen aan het werk en zien en horen wat er gaande is en anticiperen daarop.

Het kwaliteitssysteem wordt nog goed bijgehouden en de veiligheid getoetst door de preventie medewerker. De RIE wordt bijgehouden, bijgewerkt, de middelen en apparaten worden nagekeken.

Wat betreft het onderhouden en inzetten van het netwerk zijn wij gewend om altijd regelmatig contact te hebben met andere professionals en collega zorgverleners. We bellen regelmatig, nodigen hen regelmatig uit voor evaluaties op de boerderij en nemen contact op waar nodig tussendoor. Dit gaat dan om de hulpverleners die betrokken zijn bij de zorg of begeleiding van de deelnemers. Het 'normale' contact wat wij belangrijk vinden en de korte lijntjes zijn onze manier van werken.

Andere personen en organisaties die ons bezocht hebben zijn een aantal werknemers van de gemeente Hollands Kroon; afdeling Participatiewet die niet perse verbonden is aan ons werkveld, maar wel een mooie ontmoeting om eens te horen en spreken over andere sectoren en voor de deelnemers om complimenten te ontvangen over hun werk en de boerderij.

Gemeente afdeling Groen van Dijk en Waard komt regelmatig planten kopen/ophalen. Het is fijn dat zij ons nog altijd goed weten te vinden. En het is voor de deelnemers heel belangrijk, omdat zij zo zien dat wat zij doen nut heeft en geeft hen een goed gevoel over zichzelf en het werk wat zij doen.

Vertegenwoordiger van Everleens komt regelmatig even buurten. Kijken of wij nog middelen of gereedschappen nodig hebben, maar ook even netwerken. Het is prettig voor ons dat hij naar ons komt ipv dat wij naar hem moeten. En het is leuk voor de deelnemers om iemand van buitenaf op het terrein te hebben die interesse toont en nieuwsgierig is naar hen en de werkzaamheden. Het geeft gezelligheid en reuring op het erf.

En dan zijn er natuurlijk altijd nog de klanten die langskomen voor een cadeautje of plantje. Meestal in het voorjaar en in de zomer, maar er komt altijd nog wel eens een verdwaalde klant ook in de andere seizoenen. Of mensen die nieuwsgierig zijn. Dit geeft de deelnemers ook altijd motivatie en waardering. Ze kunnen hen ontvangen en soms wegwijs maken, soms is alleen de taak om mij te halen, maar het is leuk dat deze interactie met mensen er is.

Het laatste punt is voor ons niet van toepassing.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

3.3 Algemene conclusies

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van de ontwikkelingen en situaties die bij "3.1 Het afgelopen jaar op de zorgboerderij" en "3.2 Reflectie op het kwaliteitsproces " zijn beschreven.

De ontwikkelingen die wij belangrijk vinden voor het milieu zijn de aanschaf van de bijenkast en de bijen. Deze hebben zo'n goede invloed op de natuur, daar worden wij blij van!

De combinatie van bloemen en groentes in de kas, die een goede wisselwerking op elkaar hebben is ook goede ontwikkeling geweest. Meer en betere oogst, minder luis in de kas. We hebben hiervan geleerd dat het gebruik van natuurlijke middelen toch altijd nog het meest fijn is!

Wat wij vooral hebben gedaan het afgelopen jaar is waardering en aandacht te hebben voor alles wat is. De fijne deelnemers die hier werken, de goede relaties die er onderling zijn tussen zowel de deelnemers als de zorgboerin(nen), de gevarieerde activiteiten en werkzaamheden. Het is goed zoals het is!

We gaan de inspraakmomenten (zoals beschreven in de nieuwsbrief) terug schroeven naar 2x per jaar. De deelnemers zullen dit prettig vinden, voor hen overheerst vaak het idee dat ze het net gedaan hebben als het alweer zo ver is.

Verder vinden we dat het hele systeem nog steeds veel werk kost, net als het schrijven van dit jaarverslag. Het is weer veel herhaling en kost allemaal tijd die we liever aan de deelnemers direct besteden. Het zou wat ons betreft nog steeds makkelijker en minder veel mogen zijn.

We zijn wel tevreden met de kwaliteit die we hier leveren en hoe we het systeem gebruiken en toepassen. De cyclus werkt prima, het is een tool om te zorgen dat alles gebeurt en dat is handig. Het zorgt ervoor dat we alles doen wat we moeten doen.

We gaan zorgen dat we ons geen extra administratief werk op de hals halen en volgen vooral de uitgezette lijn vanuit het systeem en denken dat dat het meest effectief is.

We zijn blij met het netwerk om ons heen. Vooral nog steeds de collega zorgboeren met wie we goed kunnen sparren en brainstormen, maar ook gewoon kunnen delen en ervaringen kunnen uitwisselen. De ondersteuning vanuit Landzijde is ook nog steeds prima en naar behoren.

De doelstellingen van vorig jaar waren;

De goede sfeer blijven behouden op de boerderij. -> behaald.

Voldoende deelnemers blijven aantrekken. -> er is nog ruimte, maar er zijn voldoende deelnemers.

Een vrijwilliger werven. -> behaald! Er blijft altijd nog ook ruimte voor andere vrijwilligers.

Een overzichtelijke en werkbare/behapbare moestuin. -> behaald. En zelfs weer motivatie voor een moestuin 2.0 voor in 2024.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

4 Deelnemers en medewerkers

4.1 Deelnemers

Een beschrijving van de doelgroepen, het aantal deelnemers en de wijzigingen hierin.

De doelgroepen die bij Astresia werkzaam zijn:	Gestart met:	Geëindigd met:
- Psychiatrie:	13	14
- Ouderen	1	1
- Autisme	2	2
- Dementie	2	3
- NAH:	1	1
Totaal	19	21

Er zijn vier deelnemers gedurende het jaar ingestroomd en ook weer uitgestroomd; reden van uitstroom was dat er één een betaalde baan ging proberen. Een andere was de thuissituatie dusdanig onrustig van dat ze het niet vol kon houden, de derde vond de werkzaamheden niet aansluiten bij haar interesses, de vierde was een dementerende dame die na een paar weken dagbesteding opgenomen werd in een zorginstelling en daar de dagbesteding moest afnemen.

Er zijn twee deelnemers bijgekomen afgelopen jaar.

We bieden op de zorgboerderij begeleiding aan in de dagbesteding, begeleiding in groepsvorm. De zorgzwaarte is meestal licht of midden. De begeleiding wordt verleend vanuit de WMO en vanuit de WLZ.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

4.2 Conclusies m.b.t. deelnemers

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van de deelnemersgroep en wijzigingen hierin.

We hebben een stabiele groep met deelnemers welke het bijna allemaal dus erg goed naar hun zin hebben. Er zijn deelnemers die er al jaren zijn, maar ook altijd een kleine groep die wisselt ivm hun ziektebeeld; bv dementie. Of toch kunnen doorstromen naar een betaalde baan, wat natuurlijk ook heel mooi is.

Door de verscheidenheid aan activiteiten kunnen we veel deelnemers bedienen. Wel vinden we het nog steeds belangrijk om de groep niet te groot te laten worden. De deelnemers hebben juist baat bij kleinschalige dagbesteding en we willen overprikkeling of ondersneeuwen voorkomen en houden de groep op een dag op max 10 deelnemers.

De deelnemers passen bij wat we aanbieden; ze kunnen functioneren in een groep, dit is een vereiste. Als dit verandert door bv het proces van een ziektebeeld, gaan we het gesprek aan, dit is afgelopen jaar niet van toepassing geweest. Verder is er in de groep veel ruimte voor een ieder zijn persoonlijkheid en/of ziektebeeld, men accepteert en helpt elkaar, men is en voelt zich welkom.

De ontwikkelingen bij de deelnemers zijn altijd in beweging, daar zijn we ons wel degelijk van bewust. Zeker de herfst en winterperiode is een donkere periode voor velen van onze mensen, dit vergt doorzettingsvermogen en gesprekstechnieken, maar ook acceptatie soms dat dit zo is. We zien dat het maatwerk blijft, de één heeft een beetje een figuurlijke schop onder zijn kont nodig, de ander moet juist afgeremd worden. Wat we wel hebben geleerd is dat de ouderenzorg niet graag samenwerkt met andere organisaties, wat wij erg jammer vonden voor één van onze deelnemers. Zij ging wonen in de ouderenzorg en moest dus daar perse de dagbesteding afnemen ipv een externe locatie. Dat vonden wij voor haar heel jammer, maar ook jammer voor het algemene beeld dat hier zo weinig of geen samenwerking in mogelijk is.

We hebben geen echte veranderingen doorgevoerd. Wel blijven we steeds afwegen of de groep nog in evenwicht is, of de grootte nog oke is, of de mensen nog op hun plek zijn, maar dit is natuurlijk geen nieuws.

We blijven dit doen en zullen ook individueel blijven afstemmen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

4.3 Personeel

Een beschrijving van hoe het afgelopen jaar is gegaan met het personeel op de zorgboerderij.

Het team van Astresia bestaat nog uit de zorgboerin en de ZZP. De zorgboer is wat meer op de achtergrond aanwezig. Er is wel zo af en toe een nieuwe ZZP in het bedrijf werkzaam; zij is afgelopen zomer ingewerkt en komt regelmatig vrijwillig ook even het contact warm houden. En zij werkt af en toe een dag op de zorgboerderij wanneer de zorgboerin en de andere ZZP niet kunnen of vakantie hebben.

Elk kwartaal is er een werkoverleg waarin ook het functioneren wordt besproken.

Er zijn vooral ontwikkelingen en/of wijzigingen geweest nav gedragsveranderingen of veranderde begeleidingsbehoefte van deelnemers; bv één taak tegelijk bij iemand met dementie. Of alleen werkzaamheden die al klaarstaan aanbieden bij iemand met autisme, of rustmomenten inbouwen bij een andere deelnemer die een hersenbloeding heeft gehad en een andere invulling van de dag nodig had.

Verder zijn we vooral tevreden met elkaar en bespreken we thema's als verantwoordelijkheid, activiteiten, stemmen we evaluaties en andere taken af. Het is fijn dat een ieder zelfstandig kan werken en dat men op elkaar kan bouwen en vertrouwen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp is 1 actie opgenomen in de actielijst.

4.4 Stagiairs

Een beschrijving van hoe het afgelopen jaar is gegaan met de stagiairs op de zorgboerderij.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

4.5 Vrijwilligers

Een beschrijving van hoe het afgelopen jaar is gegaan met de vrijwilligers op de zorgboerderij.

We begonnen het jaar met geen vrijwilligers, omdat vorig jaar beide van onze vrijwilligers een ander pad hadden gekozen.

Maar we zijn blij dat we dit jaar weer twee nieuwe vrijwilligers hebben. Eén was al bekend bij ons, een vriend van de familie, en komt nu iets vaker om klusjes te doen in de houtwerkplaats of reparaties op het erf uit te voeren die voor de deelnemers te complex zijn. Hij kan met een aantal deelnemers goed overweg en zij helpen hem wel eens waar nodig. Hij heeft geen vaste dag, maar komt wanneer hij kan en wanneer nodig, ongeveer zo'n 10 uur in de maand.

De andere vrijwilliger wil graag een opleiding gaan volgen en mogelijk in de toekomst stage komen lopen, maar wilde heel graag alvast kennismaken en wegwijs worden in het bedrijf. Gedurende de tijd verdwenen de stage plannen wat naar de verdere toekomst en is ze twee dagen in de week gebleven om te ondersteunen met de kwekerij en de deelnemers. Zij is ongeveer 14 uur in de week op de boerderij. Haar taken zijn vooral (alleen of samen met de deelnemers, dit wisselt) de verzorging en het voeren van de dieren. Verzorgen van de planten, inrichten van bv de kantine met de wintermarkt, creatief bezig zijn.

De begeleiding van de vrijwilligers hadden we als volgt georganiseerd; Bij de start van de dag bespreken we gezamenlijk de taken en klussen van die dag en we sluiten de dag ook weer af met de deelnemers en een kop koffie. We evalueren één op één regelmatig de gang van zaken. Soms in de wandelgang, soms wat uitgebreider bij een kopje koffie, net waar de behoefte ligt. We vinden het allemaal jn en belangrijk om geregeld even met elkaar te spreken en even aandacht hiervoor te hebben. Het zijn vaak kleine dingen die opgemerkt worden door een ieder, welke we bespreken en dan afstemmen of en wat voor actie nodig is. Bv een deelnemer die juist wel ondersteuning nodig heeft bij het kloven. Of een deelnemer die behoefte heeft aan een rustigere, zelfstandige taak in de ochtend. Of dat een vrijwilliger bv aangeeft niet te lang met een deelnemer te kunnen samenwerken achter elkaar. Deze zaken passen we dan aan en stemmen we af met elkaar. Er is altijd supervisie van ons.

Met beiden hebben we meerdere (evaluatie)gesprekken gevoerd.

Wij horen altijd graag van vrijwilligers als zij informatie of feedback hebben, dit zit vaak in de kleine dingen. Bv dat een deelnemer het niet voor elkaar kreeg om een aanlopend hek open te krijgen, of dat een bepaalde hoek met planten niet genoeg water krijgt van het sproeisysteem. Dan passen wij de begeleiding of taken hierop aan.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

4.6 Conclusies m.b.t. personeel, stagiairs en vrijwilligers

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van de inzet en omgang met personeel, stagiairs en vrijwilligers.

De ondersteuning van de ZZP'ers is fijn. Iemand erbij nog voor de invaldagen is ook een goede keuze geweest. En super dat we iemand vonden die ook op die manier wil en kan werken. De samenwerking verloopt goed en naar tevredenheid.

Wat we geleerd hebben is dat het goed is om elk kwartaal om tafel te blijven gaan om lopende zaken en deelnemers te bespreken, maar ook de taken en verantwoordelijkheden of andere zaken die spelen. Zo voorkomen we dat er dingen te lang blijven liggen of onduidelijkheden ontstaan.

De komst en inzet van de vrijwilligers is natuurlijk helemaal fantastisch! Dat iemand zijn vrije tijd zo wilt invullen en ervoor kiest om dat hier te doen, daar hebben we alleen maar respect en waardering voor. We willen dan ook aandacht blijven houden voor het blijven uiten hiervan.

Er is voldoende (bevoegd en bekwaam) personeel/ZZP. We volgen samen trainingen vanuit Landzijde. BHV is up to date. En verder doet een ieder zijn/haar eigen persoonlijke ontwikkeling.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

5 Scholing en ontwikkeling

5.1 Opleidingsdoelen, opleidingen, trainingen, informatie- en intervisiebijeenkomsten

In deze paragraaf geeft de zorgboer(-in) een beschrijving van de opleidingsdoelen en de gevolgde opleidingen waarmee de kennis en vaardigheden van de begeleiders op peil worden gehouden. Wie welke opleidingen hebben gevolgd en of de gestelde doelen zijn behaald. Door veranderingen in doelgroepen of zorgzwaarte, veranderingen in wetgeving, etc. zal scholing regelmatig nodig zijn. Daarnaast is het onderling uitwisselen van kennis, informatie en casuïstiek belangrijk voor de ontwikkeling van de zorgboer(in) en medewerkers.

Zorgboerin en ZZP:

- scholing medicatie (basis cursus medicatie, toedienen en vooral hoe te handelen wanneer je meer info/kennis nodig hebt)-> behaald
- BHV training (de jaarlijkse herhaling training, ehbo vaardigheden, brandje blussen, ontruiming oefenen) -> behaald
- scholing rapporteren (hoe te rapporteren, smart) -> behaald

Zorgboerin:

- netwerkvond met mede zorgboeren -> behaald
- Scholing met als thema intervisie -> behaald

De doelen voor afgelopen jaar waren wanneer we dit tegen zouden komen; scholing mbt activerende begeleiding. Deze zijn we nog steeds niet tegen gekomen.

BHV stond natuurlijk jaarlijks op de planning, dit is bereikt.

Bijwonen van een Alzheimer café hebben we eenmalig gedaan. Dit is niet voor herhaling vatbaar, vooral omdat de mensen die daar komen of de verwanten toch geen aansluiting hebben met onze zorgboerderij.

Opleidingsdoelen voor komend jaar zijn;

BHV

Cursus voor werken met planten (voor de ZZP)

Studie avonden van de Landzijde (Zorgboerin)

Er is voldoende kennis en vaardigheden in huis. Ook is het fijn om de energie, tijd en aandacht vooral in het werken met de deelnemers te blijven steken. Dat blijft altijd op nummer één. Daarnaast houden we onze ogen en oren open voor interessante scholingen die op ons pad komen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

5.2 Opleidingsdoelen komende jaren

Een beschrijving van de opleidingsdoelen voor de komende periode.

De wens voor een scholing over activerende begeleiding blijft staan.

De herhaling voor de BHV staan weer op de planning.

Voor komend jaar willen we ook wat verdieping zoeken in het onderwerp levensbeëindiging bij mensen met een complex ziektebeeld en/of dementie.

De scholing die we komend jaar weer hopen tegen te komen, dit is afgelopen jaar toch niet gelukt; Herstelgerichte diagnostiek.

De ZZP wil een cursus of workshop in de groen/werken met planten gaan volgen.

Verder kijken we weer uit naar de studieavonden van Landzijde.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

5.3 Conclusies m.b.t. scholing en ontwikkeling

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het proces rondom scholing en ontwikkeling.

Wat we wel kunnen concluderen is dat het bedenken van de wensen en behoeftes wisselend is. Het ene jaar is er veel behoefte en zin om nieuwe dingen te leren, het andere jaar is er behoefte aan wat meer rust en zijn de vaste 'prikken' afdoende.

Ook zijn er wel specifieke wensen, maar is het vaak lastig om dit te vinden. Zo is de wens voor activerende begeleiding al jaren op de wensenlijst, maar zien we dit nergens terug voorbij komen.

De conclusie is ook dat de tijd snel gaat en er al zoveel dingen moeten, waardoor de intrinsieke motivatie soms ontbreekt. Het is daarom wel fijn dat de studie avonden van Landzijde aangeboden worden. Dit zijn meestal wel onderwerpen of thema's die aansluiten en dus makkelijk om in te stappen. Ook omdat het ook niet natuurlijk en logisch is dat men elk jaar verschillende nieuwe trainingen of workshops volgen.

Wat we geleerd hebben is vooral weer even ophelderen hoe de basis van de ehbo en bhv ook alweer is, de medicatie, waar wat te vinden.

Het moment om weer even te evalueren of nieuwe wensen vast te stellen is meestal als het jaarverslag wordt geschreven, nu dus.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6 Terugkoppeling van deelnemers

De kwaliteit van de zorgverlening van zorgboeren wordt mede getoetst aan de hand van evaluatiegesprekken, inspraakbijeenkomsten en deelnemerstevredenheidsmeting. De reacties van de deelnemers die hiermee worden verzameld, geven belangrijke informatie aan de zorgboer(in).

6.1 Evaluatiegesprekken deelnemers

Elke deelnemer heeft minimaal jaarlijks een evaluatiegesprek met de begeleiding en eventuele betrokkenen waarin wordt besproken hoe de deelnemer de zorg op de zorgboerderij ervaart en of de begeleidingsdoelen zijn behaald. In deze paragraaf wordt beschreven hoe de evaluatiegesprekken zijn verlopen.

Ook dit jaar hebben we weer met alle niet-Landzijde deelnemers evaluatie gesprekken gehouden. Wanneer nodig meer dan één of twee, al is dat eigenlijk vaak niet nodig, gezien we elke dag dingen oppakken met deelnemers. We zien ze wekelijks, pakken knelpunten of bijzonderheden meteen op zodat dit niet een eigen leven gaat leiden of groter wordt dan nodig. Bij een enkeling is het wel prettig om iets vaker om tafel te gaan met andere betrokken hulpverleners en/of familie. Om te voorkomen dat men terugvalt in een depressie bv, of een opname ivm decompensatie. Een enkele keer is het ook belangrijk om samen te komen om de aansluiting van de zorgboerderij bij de deelnemer te bespreken en/of een wens van deelnemer om van dagbesteding te wisselen. Vaak zijn de lijntjes kort met de deelnemers, maar ook met de mensen om hen heen.

Dit geldt natuurlijk voor alle deelnemers.

Met de deelnemers die via Landzijde bij ons zijn spreken wij net zo regelmatig. De evaluatie gesprekken worden natuurlijk gehouden met een Landzijde medewerker, maar naast deze evaluaties hebben wij ook onze voortgang of evaluatie gesprekjes.

Meestal zijn de doelen gericht op in stand houden van vaardigheden of welzijn. Of gericht op het sociale stuk; onder de mensen zijn, gezelligheid ervaren, er even uit zijn, een ritme hebben door oa naar het werk te gaan. Soms zijn er ook werkzaamheden die vaardigheden behoeven en worden er doelen gesteld die gericht zijn op het aanleren of vergroten van de vaardigheden. Dit sluit natuurlijk aan bij de deelnemer, anders wordt dit doel niet besproken en besloten. We proberen de doelen niet met een te krappe tijdsplanning te maken, maar juist ruim te nemen. Dit om te voorkomen dat men overvraagd wordt, overspoeld wordt of last krijgt van de tijdsdruk. De ervaring heeft geleerd dat bijna alle deelnemers juist behoefte hebben aan een laag werktempo en weinig tot geen tijdsdruk. Dit vinden wij enorm belangrijk bij het stellen van doelen, we nemen hier dan ook vaak een jaar of een half jaar de tijd voor. We hebben afgelopen jaar geen deelnemer gehad die het nodig had om tussentijds te sleutelen aan doelen.

We zien wel terug dat de deelnemers de juiste begeleiding ervaren, zeker gezien de kleinschaligheid van de groep. Hierdoor is er voldoende zicht op iedereen, is er voldoende tijd om te spreken of dingen op te pakken, maar voelt men zich ook gezien en gehoord. Hier zijn wij erg tevreden over, we horen dit zo vaak terug.

De onderwerpen die besproken zijn; hoe bevalt het op de boerderij, welke werkzaamheden worden er verricht, worden de gemaakte afspraken nagekomen, hoe is het contact met andere deelnemers, hoe is het contact met Astrid (Eef, en Henk), zijn er nog werknemers vaardigheden die je wilt aanleren, vind je dat je gegroeid bent in je kunnen, uithoudingsvermogen en algemene welzijn, voel je je veilig/rustig op de boerderij, heb je nog aanbevelingen en/of wensen?

We plannen de evaluaties bijna allemaal in de herfst, winter of het vroege voorjaar. In deze periode is er minder te doen met de planten van de kwekerij en is dit voor iedereen prettiger om hier dan even voor te gaan zitten. Het proces verloopt verder volgens de norm.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6.2 Conclusies uit de evaluatiegesprekken

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het verloop van de evaluatiegesprekken. Eventuele verbeterpunten met betrekking tot het proces zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

De conclusies die we kunnen trekken zijn als volgt;

- Deelnemers voelen zich over het algemeen prettig op de boerderij. Ze voelen zich gezien, gehoord en op hun plek.
- De korte lijnen met begeleiding en/of familie en verwanten wordt gewaardeerd.
- De ruimte op de boerderij wordt als positief ervaren, als ook de kleine groepen.
- De begeleiding is goed, deelnemers durven te vragen en bespreken als dit nodig is.
- De sfeer is goed op Astresia.
- De baksels worden als een hele goede aanvulling gezien.
- Er is ruimte om iets te leren.
- Het meedoen met het bedrijf heeft een meerwaarde, hier voel je je goed en nuttig over. Planten klaarmaken voor de verkoop/gemeente is een beloning op het werk, net als de particuliere klanten die langskomen en iets kopen.

We hebben geen verbeterpunten op het evaluatie proces; we hebben afgelopen jaar het evaluatie formulier aangepast voor de niet-Landzijde deelnemers. Verder zien wij geen noodzaak tot het aanpassen van overige zaken in het proces.

Waar we wel altijd aandacht voor blijven houden, dit is ook een actiepoint, is dat we de groepsgrootte goed blijven monitoren. We willen de kleinschaligheid, de kleine groepen en hierdoor de aandacht voor het individu in de groep goed waarborgen. Dit wordt enorm vaak benoemd als prettig door deelnemers en ervaren wij net zo en dit vinden we dus echt een aandachtspunt voor altijd.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6.3 Inspraakmomenten

Minimaal ieder halfjaar wordt er op de zorgboerderij een inspraakmoment gehouden. Hierbij krijgen alle deelnemers de gelegenheid om met elkaar aan te geven wat ze graag anders of toegevoegd zouden willen zien op de zorgboerderij.

We hebben afgelopen jaar de inspraakmomenten nog ieder kwartaal gehouden, zoals eerder de norm was. De deelnemers zijn blij te horen dat dit naar halfjaarlijks is gegaan, voor hen voelt het vaak als 'nu alweer een inspraakmoment?', ondanks de spreiding op de verschillende dagen. Dit zal ook wel te maken hebben met het feit dat we vaak van alles al bespreken op regelmatige basis, omdat het 'gewoon' ter tafel komt.

We hebben de inspraakmomenten dus wel steeds op een andere dag gedaan, zo komen alle deelnemers aan de beurt om inspraak te hebben en gelegenheid te krijgen om opmerkingen te delen. We druppelen dit altijd alvast in dat dit eraan komt, een week van tevoren. Zo kan iedereen er goed over nadenken. We doen dit altijd bij de ochtend koffie. Dit is een moment waarop iedereen energie heeft, aandacht heeft en we hebben dan ook de tijd.

De onderwerpen die we bespreken gaat over hoe de sfeer is in de groep, of men zich goed voelt, welke activiteiten hebben we gedaan, wat vonden we ervan, wat ging goed, wat ging minder goed, zijn er dingen die besproken moeten worden?! Zijn er verbeterpunten? Welke activiteiten willen we evt toevoegen? We sluiten altijd af met een rondvraag/moment.

Wat er naar voren is gekomen tijdens de inspraakmomenten;

- Deelnemers voelen aansluiting bij mede deelnemers en dat is fijn.
- We vinden het hier gezellig en er is lekker veel ruimte.
- We vinden de afwisseling van activiteiten en taken fijn.
- We vinden de begeleiding prima.
- Het is af en toe wel een rommeltje, het is fijn als iedereen opruimt na een klusje.
- Je kunt vragen of praten als je dat nodig hebt.
- We vinden dat de begeleiding moeten zorgen dat het hier veilig is en dat is het.
- De begeleiding maakt het gezellig voor de deelnemers.
- Over het algemeen voelt iedereen zich hier goed, voelt zich welkom en kan mooi werk doen.
- Soms leren we nieuwe dingen en dat is leuk.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6.4 Conclusies uit de inspraakmomenten

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het verloop van de inspraakmomenten. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

De conclusie die we kunnen trekken is dat het gewoon allemaal goed en prima is. Men voelt zich goed, veilig, nuttig en heeft een leuke dag op Astresia. Er is voldoende te doen, er is voldoende keus. Je kunt alleen werken of samen, er is genoeg ruimte voor alles, het is groen.

De deelnemers komen niet vaak met nieuwe input, dat merken we elke keer weer. Wel wordt er weer even nagedacht over wat er is gepasseerd de afgelopen periode wat voor een leuk gesprek zorgt. En de positieve dingen worden benoemd wat voor een goed gevoel zorgt.

Het enige punt wat naar voren komt is het opruimen na je werk, of dat er toch vaak een hoop rond slingert. Dit is en blijft een aandachtspunt voor iedereen om na je klus of taak de gereedschappen en middelen weer op zijn plek te leggen en de boel netjes achter te laten voor de volgende. We vinden het geen actie maken waard, het is een aandachtspunt in het dagelijkse werk.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6.5 Tevredenheidsmeting deelnemers

Ieder jaar wordt de tevredenheid van de deelnemers gemeten. De zorgboerderij kan hiervoor zelf een vragenlijst opstellen of gebruik maken van bestaande instrumenten. Het is aanbevolen dat de deelnemers de vragenlijst anoniem kunnen invullen.

We hebben de tevredenheidsmeting begin 2024 uitgevoerd. We hebben gebruik gemaakt van een vragenlijst met zowel open als gesloten vragen.

We hebben 21 vragenlijsten verstrekt en 19 ingevuld retour gekregen. We hebben drie deelnemers ondersteund bij het invullen van de lijst. De onderwerpen die o.a. besproken zijn:

- Voel je je thuis op Astresia?
- Hoe vind je dat het er op Astresia uitziet?
- Voel je je veilig op de boerderij?
- Hoe bevalt het in de groep?
- Is de lunch naar wens?
- Krijg je mogelijkheden om dingen te leren?
- Merk je dat je verder komt in je persoonlijke ontwikkeling?
- Hoe verlopen de contacten met je collega's?
- Doe je wel eens werkzaamheden die je eigenlijk (nog) te gevaarlijk vindt?
- Wat heb je geleerd?
- Wat verwacht je van de begeleiding op de boerderij en wat vind je van de begeleiding?
- Vind je dat je aanbod van werk krijgt dat bij je past?
- Durf je op de boerderij te zeggen wat je dwars zit?
- Vind je dat het vervoer goed geregeld is?
- Heb je nog genoeg motivatie om op de boerderij te blijven werken?
- Hoe zie je de komende tijd voor je?
- Heb je nog op of aanmerkingen of wil je nog wat kwijt?

Men is over het algemeen tevreden en blij met het werken op Astresia. Eigenlijk komen er dezelfde punten naar voren als bij de inspraakmomenten en de evaluaties. Men komt graag werken, er zijn voor iedereen passende activiteiten en taken. Je kunt goed praten en overleggen; zowel over de taken als hoe het met je gaat. De contacten onderling zijn prima, soms zelfs heel leuk, er komen vriendschappen uit, niet met iedereen werk je lekker, maar dat is oke. Er kan soms beter opgeruimd worden, de lekkernijen bij de lunch of koffie zijn lekker. Er is één meting die nogal negatief is, maar we kunnen dit enorm plaatsen bij één deelnemer die altijd overal negatief over is in eerste instantie (zowel bij ons als thuis) en uiteindelijk heerlijk werkt en een fijne dag heeft.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6.6 Conclusies uit de deelnemerstevredenheidsmeting

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het verloop van de tevredenheidsmeting. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Men is tevreden!

Het enige verbeterpunt wat eruit komt is dat er beter opgeruimd kan worden. Dit snappen we en is ook een vast moment aan het worden aan het einde van de dag. We beginnen een kwartier voor het einde van de werkdag al met een rondje dat iedereen zijn taak of activiteit afsluit en opruimt. De praktijk leert echter toch dat er veel deelnemers vaak laks zijn en moe en toch een hoop laten slingeren. Gezien de grootte van het terrein is dit niet altijd te controleren en vinden wij dit gegeven dan ook aanvaardbaar en niet nodig om hier daadwerkelijk een leerpunt of verbeterpunt van te maken.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

7 Meldingen en incidenten

Op een zorgboerderij wordt geleefd en gewerkt in kleine of grote groepen, er wordt gewerkt met dieren en gereedschap. Daarbij kunnen onverwachte situaties, (bijna) ongevallen of incidenten voorkomen. In dit hoofdstuk wordt beschreven wat er op de zorgboerderij is voorgevallen, hoe er met deze situaties is omgegaan, wat er uit de analyse van de situatie kan worden geleerd en tot welke acties dit heeft geleid. Voor alle meldingen en incidenten geldt dat de privacy van betrokkenen voorop staat. Wanneer om privacyredenen een melding of de toelichting daarop niet kan worden gepubliceerd, heeft de zorgboer(in) in een bijlage verantwoording afgelegd. Deze bijlagen worden niet gepubliceerd.

Wanneer er geen meldingen en/of incidenten hebben plaats gevonden is er enkel een conclusie beschreven.

7.1 Ongevallen en bijna ongevallen

Alle ongevallen en bijna ongevallen moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een enkel ongeval of een reeks van kleine ongevallen kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Er hebben dit jaar drie incidenten plaats gevonden.

Alle meldingen zijn besproken en geanalyseerd door de zorgboerin en zzp'er. De situatie en het ongeval zijn besproken, de situatie daaraan voorafgaande is besproken en welke maatregelen we hebben getroffen na het ongeval.

Melding 1; Vrijwilligster is omver gelopen door een paard:

- Oorzaak: Het paard schrok plots ergens van, kwam de stal uitstormen en de vrijwilligster stond met haar rug naar de stal toe de binnenplaats uit te mesten, kreeg een zet en viel op de grond.
- Wat is er gedaan: Vrijwilligster opgevangen, bekeken of er letsel was en uit de situatie gehaald.
- Nazorg: gesprek gehad met de vrijwilligster, gerust gesteld, even een momentje gegeven om te kijken of er blauwe plekken waren door de val/zet, weer met de paarden laten werken daarna om geen angst te krijgen (op verzoek ook van haarzelf).
- Goed gehandeld?: Ja, vrijwilligster is gerust gesteld, paard trouwens ook.
- Wat is er geleerd: Dat deze ongevallen kunnen gebeuren.
- Evt aanpassingen/verbeteringen: Dit kan gebeuren, maar zicht hebben op de paarden is vaak wel goed, de positie aanpassen zodat je met de rug van ze af staat kun je de boel beter in de gaten houden.

Melding 2 Deelnemer heeft in zijn hand gezaagd met de decoupeerzaag:

- Oorzaak: onoplettendheid deelnemer
- Wat is er gedaan: wondje (was een klein sneetje) gespoeld onder de kraan, gedesinfecteerd, verbonden met een pleister.
- Nazorg: gesprek gehad met de deelnemer, deze was hier niet van onder de indruk en wilde gewoon weer aan het werk.
- Goed gehandeld?: Ja, wondje is goed verzorgd. Deelnemer is weer verder gaan werken.
- Wat is er geleerd: Dat deze ongevallen kunnen gebeuren.
- Evt aanpassingen/verbeteringen: Geen.

Melding 3 Deelnemer is gevallen na het tillen van een te zware kruiwagen. Hij wilde niet wachten tot we hem konden helpen en het samen konden tillen/vervoeren:

- Oorzaak: eigenwijsheid deelnemer
- Wat is er gedaan: Deelnemer opgevangen, gerust gesteld en gesproken over hoe het met hem gaat en of hij ergens last heeft.
- Nazorg: gesprek gehad met de deelnemer, gerust gesteld, maar ook aangegeven dat het niet had hoeven gebeuren als hij gewoon even had gewacht.
- Goed gehandeld?: Ja, situatie is besproken. Deelnemer is gerust gesteld, maar heeft mogelijk ook geleerd dat dit een handige set was.
- Wat is er geleerd: Dat deze ongevallen gebeuren op een zorgboerderij. Hopelijk heeft hij geleerd dat hij sommige dingen beter samen kan doen met anderen ipv alleen, zeker als dit hem al verteld/geadviseerd is.
- Evt aanpassingen/verbeteringen: Geen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

7.2 Medicatie

Op de zorgboerderij worden medicijnen verstrekt en/of toegediend wanneer de begeleiding daarvoor bevoegd en bekwaam is. Het kan ook zo zijn dat een deelnemer zelf medicijnen meeneemt en inneemt gedurende het verblijf op de zorgboerderij. Wanneer er een incident plaatsvindt rondom de medicatie moet dit worden vastgelegd. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.3 Agressie

Alle agressie-incidenten moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.4 Ongewenste intimiteiten

Alle incidenten rondom ongewenste intimiteiten moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.5 Strafbare handelingen

Alle incidenten rondom strafbare handelingen moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.6 Klachten

Alle klachten moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan welke klachten zijn ingediend en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een klacht kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.7 Conclusies uit meldingen en incidenten

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het ontstaan en afhandelen van meldingen en incidenten. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Op een boerderij/kwekerij/erf/werkplaats gebeurt er altijd wel iets. Dit is het 'leven'. Gelukkig zijn het geen ernstige situaties en is er geen of heel licht letsel en loopt het allemaal goed af. Natuurlijk zijn er altijd risico's en moeten we blijven opletten, maar bij deze incidenten is het goed afgelopen, is er goed gehandeld en zijn er geen bijzonderheden verder te melden.

We zijn altijd alert op het gebruik van materialen en/of gereedschappen, maar blijven ook nuchter dat we allemaal 'wel eens onze teen stoten'. Er worden geen acties gepland, omdat de ongevallen dusdanig klein van aard zijn dat dit ons inziens niet nodig is.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

8 Acties

Werken aan kwaliteit is een continu proces, waarbij alle stappen die genomen worden om de situatie op peil te houden of te verbeteren kunnen worden vastgelegd in een actie. De actielijst is een belangrijke weergave van de activiteiten van de zorgboerderij in het algemeen en op het vlak van kwaliteit.

8.1 Voortgang actielijst, afgesloten acties

In het afgelopen kalenderjaar zijn onderstaande acties uitgevoerd. Waar nodig heeft de zorgboer(in) een toelichting gegeven op de uitvoering van de actie.

Evaluatieformulier nalopen en aanpassen

Geplande uitvoerdatum: 31-01-2024
Actie afgerond op: 18-12-2023 (Afgerond)
Toelichting: Evaluatie formulier geupdate.

jaarlijkse controle op compleetheid dossiers en met name die van de niet-Landzijdecliënten. Handtekeningen en medicijnprints etc.

conrole

Geplande uitvoerdatum: 19-12-2023
Actie afgerond op: 11-12-2023 (Afgerond)

Jaarlijkse controle Apparaten en Machines apparaten

Geplande uitvoerdatum: 11-09-2023
Actie afgerond op: 18-09-2023 (Afgerond)

EHBO middelen nakijken ehbo

Geplande uitvoerdatum: 25-08-2023
Actie afgerond op: 18-09-2023 (Afgerond)

Brandblussers nakijken

Geplande uitvoerdatum: 24-04-2023
Actie afgerond op: 01-09-2023 (Afgerond)

Vergader moment over de boerderij vergadermomenten boerderij januari april juli oktober

Geplande uitvoerdatum: 15-01-2024
Actie afgerond op: 04-12-2023 (Afgerond)
Toelichting: Dit is een dubbel beschreven actie, alle inspraakmomenten zijn al per kwartaal erin gezet. Deze haal ik er nu uit.

Tevredenheidsmeting tevredenheids

Geplande uitvoerdatum: 20-12-2023
Actie afgerond op: 12-12-2023 (Afgerond)

inspraak moment met deelnemers

Geplande uitvoerdatum: 18-12-2023
Actie afgerond op: 13-12-2023 (Afgerond)

Oefening calamiteitenplan

Geplande uitvoerdatum: 12-12-2023
Actie afgerond op: 19-12-2023 (Afgerond)
Toelichting: Op verschillende dagen dit geoefend, ivm deelnemers die verspreid in de week aanwezig zijn en allemaal deze oefening kunnen gebruiken.

Nieuwsbrief maken

Geplande uitvoerdatum: 13-11-2023
Actie afgerond op: 14-11-2023 (Afgerond)
Toelichting: Niet voltooid, ivm toch te groot doel. We willen de tijd liever in het begeleiden van de deelnemers stoppen ipv achter de laptop zitten om de nieuwsbrief te maken.

Hout bestellen in 2022

Geplande uitvoerdatum: 06-11-2023
Actie afgerond op: 18-09-2023 (Afgerond)
Toelichting: Dit moet zijn hout bestellen in 2023, maar kan het zo niet meer aanpassen. Dit is een jaarlijks terugkerende actie.

Inspraak moment

Geplande uitvoerdatum: 11-09-2023
Actie afgerond op: 18-09-2023 (Afgerond)

Functioneringsgesprek houden met ZZP'er

Geplande uitvoerdatum: 24-03-2023
Actie afgerond op: 08-08-2023 (Afgerond)
Toelichting: Functioneren is voor beide partijen nog steeds naar goede tevredenheid. Elk kwartaal houden we een werkbespreking op afspraak. Wanneer nodig bespreken we tussendoor lopende zaken die niet kunnen wachten.

Nieuwsbrief maken

Geplande uitvoerdatum: 03-04-2023
Actie afgerond op: 08-08-2023 (Afgerond)
Toelichting: Een uitgebreide nieuwsbrief maken is een te groot doel. Een kleine nieuwsbrief is leuk en behapbaar. We wilden dit elk kwartaal doen, maar gaan dit naar jaarlijks terug schreeven.

Inspraakmoment houden met deelnemers

Geplande uitvoerdatum: 12-06-2023
Actie afgerond op: 14-06-2023 (Afgerond)

Inspraakmoment houden met deelnemers

Geplande uitvoerdatum: 20-03-2023
Actie afgerond op: 17-03-2023 (Afgerond)

Schrijf uw jaarverslag over 2022 en dien deze in ten behoeve van de beoordeling. [Indienen Jaarverslag](#)

Geplande uitvoerdatum: 28-02-2023
Actie afgerond op: 24-02-2023 (Afgerond)

Studieavonden en bijscholing

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2022
Actie afgerond op: 20-02-2023 (Afgerond)

Vergader moment over de boerderij [vergadermomenten](#) [boerderij](#) [januari](#) [april](#) [juli](#) [oktober](#)

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2022
Actie afgerond op: 17-01-2023 (Afgerond)

Nieuwsbrief maken

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2022
Actie afgerond op: 09-01-2023 (Afgerond)

Evaluatie gesprekken

Geplande uitvoerdatum: 31-10-2022
Actie afgerond op: 06-02-2023 (Afgerond)

Netwerk contacten onderhouden

Geplande uitvoerdatum: 30-06-2022
Actie afgerond op: 01-02-2023 (Afgerond)

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

8.2 Voortgang actielijst, openstaande acties

Hieronder staan de geplande acties van de zorgboerderij. Wanneer een actie is uitgesteld of gewijzigd heeft de zorgboer(in) een toelichting beschreven.

Functioneringsgesprek houden met ZZP'er

Geplande uitvoerdatum: 01-05-2024

Inspraakmoment houden met deelnemers

Geplande uitvoerdatum: 12-06-2024

Nieuwe norm '3.2.7 'Werkoverleg en zeggenschap zorgverleners' is toegevoegd. Ga na of u aan de huidige norm voldoet. Zie ook Nieuwsbrief Kwaliteit Laat Je Zien 57 van 22-03-20224.

Geplande uitvoerdatum: 30-06-2024

Nieuwsbrief maken

Geplande uitvoerdatum: 30-08-2024

Brandblussers nakijken

Geplande uitvoerdatum: 02-09-2024

EHBO middelen nakijken ehbo

Geplande uitvoerdatum: 02-09-2024

Hout bestellen in 2024

Geplande uitvoerdatum: 12-09-2024

Jaarlijkse controle Apparaten en Machines apparaten

Geplande uitvoerdatum: 16-09-2024

Functioneringsgesprek met ZZP

Geplande uitvoerdatum: 01-10-2024

Tevredenheidsmeting tevredenheids

Geplande uitvoerdatum: 09-12-2024

Jaarlijkse controle op compleetheid dossiers en met name die van de niet-Landzijdige deelnemers. Handtekeningen en medicijnprints etc.

conrole

Geplande uitvoerdatum: 09-12-2024

inspraak moment met deelnemers

Geplande uitvoerdatum: 12-12-2024

Oefening calamiteitenplan

Geplande uitvoerdatum: 16-12-2024

Evaluatie gesprekken

Geplande uitvoerdatum: 01-01-2025

Netwerk contacten onderhouden

Geplande uitvoerdatum: 01-01-2025

Studieavonden en bijscholing

Geplande uitvoerdatum: 01-01-2025

Nog een vrijwilliger werven

Geplande uitvoerdatum: 01-01-2025

Schrijf uw jaarverslag over 2024 en dien deze in ten behoeve van de beoordeling. Indienen Jaarverslag

Geplande uitvoerdatum: 28-02-2025

Jaarlijkse controle zoonosenkeurmerk

Geplande uitvoerdatum: 01-03-2025

Actualiseer uw werkbeschrijving en dien deze in ten behoeve van de audit Indienen werkbeschrijving**Geplande uitvoerdatum:** 01-09-2025**Rond de audit af voor de uitvoerdatum, bereid u voor op de audit (zie de kennisbank voor het auditprogramma)** Audit**Geplande uitvoerdatum:** 01-11-2025**Het onderwerp Dwang in de zorg is gewijzigd: pas uw werkbeschrijving aan, zie voor details Nieuwsbrief KLJZ-51 van 9-11-23.****Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2023**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 15-01-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Toelichting:** Gelezen, is voor ons niet van toepassing.**Netwerk contacten onderhouden****Geplande uitvoerdatum:** 15-02-2024**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 22-01-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Toelichting:** Verspreid over het gehele jaar actie voltooid.**Evaluatie gesprekken****Geplande uitvoerdatum:** 05-02-2024**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 25-01-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Bepaal of de nieuwe norm inspraak voor u gevolgen heeft en zo ja maak een planning van benodigde acties. Zie nieuwsbrief Kwaliteit nr. 50 in de kennisbank.****Geplande uitvoerdatum:** 31-10-2023**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 31-01-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Toelichting:** Veel is voor ons niet van toepassing. Alleen de inspraakmomenten die naar tweejaarlijks kunnen.**Kwaliteitssysteem nakijken** kwaliteitssysteem**Geplande uitvoerdatum:** 17-10-2023**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 12-02-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Toelichting:** Nav de audit zijn er aanpassingen gedaan en voorafgaand aan het indienen van dit jaarverslag zijn er nog een aantal formulieren nagelopen, toegevoegd en of andere informatie gewijzigd.

Jaarlijkse controle zoonosenkeurmerk**Geplande uitvoerdatum:** 05-09-2023**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 14-02-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Toelichting:** De veearts is geweest in maart 2023 en de geiten hebben de q-koorts injectie gehad. Het is nu nog wachten op het UBN nummer voor het keurmerk.**Maak van de in het Plan van Aanpak geformuleerde doelstellingen concrete acties opdat uitvoering is geborgd. Tevens van belang t.b.v. reflectie in volgend Jaarverslag.****Geplande uitvoerdatum:** 26-05-2023**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 26-02-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Toelichting:** Acties aangemaakt die nog niet opgenomen waren in de actielijst**Studieavonden en bijscholing****Geplande uitvoerdatum:** 20-02-2024**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 26-02-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Toelichting:** Gedurende het jaar verschillende studieavonden gehad of gevolgd. BHV.**Schrijf uw jaarverslag over 2023 en dien deze in ten behoeve van de beoordeling.** [Indienen Jaarverslag](#)**Geplande uitvoerdatum:** 29-02-2024**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 26-02-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Inspraak moment****Geplande uitvoerdatum:** 10-09-2024**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 26-02-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**De schriftelijk toetsing jaarverslag 2023 is uitgevoerd en nog niet akkoord. Verwerk de opmerkingen die door de auditor aan uw Jaarverslag zijn toegevoegd en dien opnieuw uw Jaarverslag in ter beoordeling.** [Aanvullen Jaarverslag](#)**Geplande uitvoerdatum:** 12-04-2024**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 01-05-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Acties**

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

8.3 Conclusies m.b.t. de actielijst

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het plannen en tijdig uitvoeren van acties. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Het is een mooi overzichtelijk en kort en bondige lijst. Dit maakt dat je in één oogopslag kunt zien wat er moet gebeuren en wie en wanneer. Het is een goede checklist, we merken toch ook wel dat de tijd snel gaat. Veel van de acties plannen we in de papieren agenda, dit helpt om de inspraakmomenten, evaluaties en tevredenheidsmeting tijdig uit te voeren. De acties die vaak meerdere momenten nodig hebben om te kunnen voltooien, zijn vaak degene die nog wel eens uit het oog verloren raken. Af en toe even inloggen en checken is helpend.

Verbeterpunt is misschien nog om de nieuwsbrieven tijdig te lezen en de belangrijkste punten uit de brieven meteen te verwerken.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

9 Doelstellingen

In dit hoofdstuk beschrijft de zorgboerderij(in) wat de toekomstplannen zijn voor de zorgboerderij.

9.1 Doelstellingen voor de komende vijf jaar

Blijven waarborgen dat de zorgboerderij vijf dagen open is voor dagbesteding.

De sfeer behouden die er is en een fijne, veilige werkplek blijven voor de deelnemers.

Blijven netwerken, zodat we deelnemers naar de boerderij kunnen bewegen.

Het winkeltje dusdanig laten integreren, zodat men deze goed weet te vinden.

Nieuwe activiteiten blijven onderzoeken om iedereen voldoende nieuwe uitdagingen te kunnen bieden.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

9.2 Doelstellingen voor het komende jaar

De goede sfeer blijven behouden op de boerderij.

Voldoende deelnemers blijven aantrekken.

(Nog) Een vrijwilliger werven.

De moestuin verder verbeteren.

Een beter systeem voor het netjes stallen van de planten(potten)

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

9.3 Plan van aanpak

Om de doelstellingen te realiseren beschrijft de zorgboer(in) concrete stappen die worden toegevoegd aan de actielijst.

De goede sfeer blijven behouden op de boerderij:

- de groep niet te groot maken, voldoende tijd en aandacht hebben/houden. Tijd blijven vrijmaken voor een gesprekje, een potje tafeltennis, even geinen. Inspraakmomenten blijven houden, de koffie gesprekjes blijven voeren.

Voldoende deelnemers blijven aantrekken:

- contact onderhouden met gemeentes en andere contactpersonen.
- Nieuwsbrief maken.

(Nog) Een vrijwilliger werven:

- mond op mond reclame, blijven praten met mensen over de zorgboerderij.

De moestuin verder verbeteren:

- weer een zaai agenda en moestuin plattegrond maken.
- Het hek plaatsen rondom de moestuin.
- Buiten ook goudsbloem en Afrikaantjes planten om de groentes te beschermen.
- Minder van alles zaaien en uitplanten.

Een beter systeem voor het netjes stallen van de planten(potten):

- Naambordjes maken voor de meest voorkomende vaste planten en heesters.
- Vaste plekken maken voor de meest voorkomende vaste planten en heesters.
- Vaste keuze voor maat en vorm van de meest voorkomende vaste planten en heesters gebruiken.
- Vaste aantallen voor rijen invoeren; bv 6 potten breed.
- Oriënteren op roosters (of andere methodes) waar potten in kunnen zodat ze goed blijven staan en het goed geordend is.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 3 acties opgenomen in de actielijst.

Overzicht van bijlagen

Er zijn geen bijlagen voor deze locatie.